

- Ορισμός (ενότητα 3)
- Μορφές αφήγησης (ενότητα 3)
- Δομή αφηγηματικού κειμένου (ενότητα 3)
- Το ρήμα στην αφήγηση (ενότητα 5)
- Οπτική γωνία (ενότητα 8)
- Αφηγηματικός χρόνος (ενότητα 8)
- Εκφραστικοί τρόποι στην αφήγηση (ενότητα 8)

ΑΦΗΓΗΣΗ

Ορισμός

ενότητα 3

Με τον όρο αφήγηση εννοούμε την
προφορική ή γραπτή παρουσίαση
ενός γεγονότος ή μιας σειράς
γεγονότων είτε πραγματικών είτε
φανταστικών

Η αφήγηση συναντάται με τρεις βασικές μορφές:

- A. Μυθοπλαστική αφήγηση:** κυριαρχεί ο κόσμος της φαντασίας και του μύθου (λογοτεχνία).
- B. Ιστορική αφήγηση:** συνδέεται με Παρουσίαση γεγονότων του πρόσφατου ή απώτερου παρελθόντος (ιστορία).
- Γ. Ρεαλιστική αφήγηση:** παρουσιάζει με σαφή και πειστικό τρόπο γεγονότα του παρόντος (καθημερινές συζητήσεις, ρεπορτάζ, ειδήσεις κλπ)

Μορφές αφήγησης
ενότητα 3

Η αφήγηση στηρίζεται στην ακόλουθη δομή:

- A.** Πληροφορίες για τους «ήρωες», το χώρο, το χρόνο, τις Περιστάσεις.
- B.** την εξέλιξη της αφήγησης και την έκβασή της.
- Γ.** τη λύση, την κρίση του αφηγητή για το νόημα της ιστορίας.

Δομή αφηγηματικού κειμένου

ενότητα 3

- ο αφηγηματικός λόγος οργανώνεται με άξονα το ρήμα, αφού αφήγηση σημαίνει δράση, κίνηση, **ενέργεια** μέσα στο χρόνο.
- Η επιλογή του ρήματος έχει ιδιαίτερη σημασία.
- Χρησιμοποιούνται κυρίως ρήματα **δράσης** και **έκφρασης συναισθημάτων**.

Το ρήμα στην αφήγηση

ενότητα 5

- Τα ρήματα συνήθως βρίσκονται σε **παρελθοντικό** χρόνο.
- Μπορεί όμως να επιλεγεί και ο ενεστώτας για λόγους **παραστατικότητας** και ζωντάνιας (**ιστορικός ενεστώτας**).
- Ο **μέλλοντας** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εξιστόρηση γεγονότων που έγιναν ύστερα από κάποια άλλα που έχουν ήδη παρουσιαστεί.

Σημαίνει τη **σχέση** του αφηγητή με τα
γεγονότα, δηλαδή τη **θέση** που ο ίδιος έχει
σε αυτά και τη **στάση** του απέναντι σε αυτά.

Οπτική γωνία
ενότητα 8

- **A.** πρωτοπρόσωπη αφήγηση: ο αφηγητής είναι ένα από τα πρόσωπα της ιστορίας.
- **B.** τριτοπρόσωπη αφήγηση (ή συγγραφική): ο αφηγητής δε συμμετέχει στα γεγονότα, τα βλέπει από ένα εξωτερικό σημείο.

Κριτήριο θέσης

- **A. αντικειμενική αφήγηση:** ο αφηγητής αποστασιοποιείται ψυχολογικά και συναισθηματικά από τα γεγονότα και τα παρουσιάζει με **ουδέτερη** διάθεση.
- **B. υποκειμενική αφήγηση:** ο αφηγητής παρεμβαίνει διατυπώνοντας κρίσεις και σχόλια κοινοποιώντας τα **προσωπικά** του συναισθήματα.

Κριτήριο στάσης

Με την έννοια του αφηγηματικού χρόνου εννοούμε τη σειρά την οποία επιλέγει ο αφηγητής στην εξιστόρηση των γεγονότων.

- Μια σειρά γεγονότων συντελείται κανονικά με φυσική χρονολογική σειρά (παρελθόν- παρόν- μέλλον).
- Ο «φυσικός χρόνος» δεν ακολουθείται κατ' ανάγκην από τον αφηγητή.

Αφηγηματικός χρόνος

Έτσι ή αφήγηση μπορεί να είναι:

- A. γραμμική (ευθύγραμμη):** Παρουσίαση των γεγονότων όπως ακριβώς συνέβησαν χρονολογικά (ταύτιση αφηγηματικού με φυσικό χρόνο).
- B. In media res:** έναρξη της αφήγησης από κάποιο γεγονός στη μέση (του φυσικού χρόνου) και αργότερα επιστροφή και αναφορά των αρχικών γεγονότων.
- Γ. διακεκομμένη:** η ροή των γεγονότων διακόπτεται από την παράθεση μιας άλλης ιστορίας.
- Δ. παράλληλη:** παρουσίαση της εξέλιξης δύο ιστοριών

- A. εξιστόρηση** (ή αφήγηση): παρουσίαση των γεγονότων κατά τη φυσική τους σειρά και διαδέχονται το ένα το άλλο.
- B. περιγραφή**: απομόνωση μιας κατάστασης και παράθεση των συστατικών στοιχείων της.
- Γ. διάλογος**
- Δ. εσωτερικός μονόλογος**

Εκφραστικοί τρόποι στην αφήγηση